

BOSHLANG‘ICH SINIF O‘QUVCHILARIDA KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYANI RAQAMLI GAMIFIKATSIYA VOSITALARI ORQALI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK-METODIK ASOSLARI

Najimova Anar Perdebayevna

Nukus davlat pedagogika instituti Boshlang‘ich ta‘lim kafedrası assistenti.

e-mail: anarnajimova@gmail.com

+998907359899

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.23332688>

Annotatsiya: Ushbu tezisdagi boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida ingliz tili bo‘yicha kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishda raqamli gamifikatsiya (Quizizz, Kahoot, ClassDojo) va folklor matnlarining integratsiyasi yoritilgan. Darsda folklor mazmuniy manba, raqamli vositalar esa muloqotni faollashtiruvchi qurol sifatida qo‘llanishi ko‘rsatilgan.

Kalit so‘zlar: Boshlang‘ich ta‘lim, kommunikativ kompetensiya, raqamli gamifikatsiya, Quizizz, Kahoot, ClassDojo, folklor matnlari, nutqiy xavotir.

Аннотация: В тезисе освещена интеграция цифровой геймификации (Quizizz, Kahoot, ClassDojo) и фольклора в развитии коммуникативной компетенции учащихся начальных классов. Фольклор выступает содержательной основой, а цифровые платформы — инструментом общения.

Ключевые слова: Начальное образование, коммуникативная компетенция, геймификация, Quizizz, Kahoot, ClassDojo, фольклор, языковая тревожность.

Abstract: This abstract outlines the integration of digital gamification (Quizizz, Kahoot, ClassDojo) and folklore texts to develop primary students' English communicative competence. Folklore serves as content, while digital platforms foster interactive communication.

Keywords: Primary education, communicative competence, digital gamification, Quizizz, Kahoot, ClassDojo, folklore, language anxiety.

Zamonaviy til ta‘limida boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining kommunikativ kompetensiyasini shakllantirish shunchaki grammatik va leksik birliklarni yodlashni emas, balki til vositalaridan real va simulyativ muloqot vaziyatlarida ravon hamda erkin foydalana olishni ko‘zda tutadi [2]. Biroq kichik yoshdagi o‘quvchilarda uchraydigan psixologik to‘siqlar — tengdoshlari oldida xato qilishdan qo‘rqish hamda nutqiy xavotir (language anxiety) — ularning muloqotga erkin kirishishiga to‘sqinlik qiladi [6]. Ushbu muammoni hal etishda folklor materiallarini mazmuniy va emotsional manba, raqamli gamifikatsiya platformalarini esa muloqotni faollashtiruvchi vosita sifatida o‘zaro mantiqiy integratsiya qilish samarali pedagogik mexanizm bo‘lib xizmat qiladi [1; 5].

Dars jarayonida folklor va raqamli texnologiyalar sintezi quyidagi aniq amaliy mexanizmlar orqali amalga oshiriladi:

1. ClassDojo platformasida folkloriy obrazlar vositasida emotsional-psixologik muhit yaratish. An‘anaviy neytral avatarlar o‘rniga ClassDojo platformasiga milliy ertak va folklor qahramonlari (masalan, Er Ziyvar, Alpamis, Zumrad) avatarlar sifatida kiritiladi. O‘quvchilar ertak personajlari nomidan kiritilgan rolli o‘yinlarda to‘g‘ri javob bergani uchun emas, balki o‘z avatar-qahramoni nomidan savol bergani, juftlikda muloqotga kirishgani va o‘z fikrini

bildirishga harakat qilgani uchun ClassDojo ballari bilan rag‘batlantiriladi. Bu yondashuv o‘quvchilarda personaj orqali muloqot qilish hissini uyg‘otib, xato qilishdan qo‘rqish va nutqiy xavotirni keskin pasaytiradi [4; 7]. Shuningdek, *ClassDojo Portfolio* bo‘limiga o‘quvchilar folkloriy hikoyalarning ingliz tilidagi kichik og‘zaki talqinlarini yuklab boradilar.

2. Kahoot platformasida folklor matnlari bazasida guruhli muloqot va axborot tirqishini (Information Gap) yaratish. Kahoot jamoaviy rejimda (Team Mode) qo‘llanilganda, test topshirig‘i sifatida xalq ertaklari yoki topishmoqlarining syujetli voqealar zanjiri tarqoq holda ko‘rsatiladi. O‘quvchilar guruhda *“Meningcha, bu ertak voqeasi birinchi keladi”*, *“Yo‘q, qahramon avval bu ishni qilishi kerak”* kabi sodda iboralar yordamida o‘zaro fikr almashib, jamoaviy qarorga kelishadi. Folklor syujetining interaktiv taqdim etilishi chet tili o‘qitish metodikasidagi ma‘no almashish (meaning-making) va muloqot ehtiyoji tamoyillarini to‘liq ta‘minlaydi [2; 6].

3. Quizizz platformasida folkloriy leksikani diferensial nutqiy mashqlarga aylantirish. Quizizz platformasining *Audio/Visual Flashcards* va *Lessons* rejimlarida ertak, topishmoq hamda maqollardagi iboralar audiovizual shaklda taqdim etiladi. O‘quvchilar avval folklor matnlaridagi noma‘lum so‘zlarni Quizizz audio-topshiriqlari orqali eshitib o‘zlashtiradilar, so‘ngra ushbu so‘zlarni dialogik nutqda qo‘llash bo‘yicha topshiriqlarni bajaradilar. Platformaning individual yondashuv imkoniyati va vizual ko‘maklar (scaffolding) o‘quvchiga o‘z sur‘atida ishlash imkonini beradi va og‘zaki muloqotga tayyorlaydi [8].

Xulosa qilib aytganda, ClassDojo, Kahoot va Quizizz platformalari va folklor materiallarining integratsiyasi shunchaki texnik vosita va matn majmui emas, balki folklor — muloqotning mazmuniy poydevori, raqamli platformalar esa — muloqotni yuzaga keltiruvchi interaktiv qurol sifatida boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining kommunikativ kompetensiyasini kompleks rivojlantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar (References / GOST 7.1-2003)

1. Jalolov J. J., Makhkamova G. T., Ashurov Sh. S. English language teaching methodology (Educational-methodical supply). – Toshkent: Fan va texnologiya, 2015. – 336 b.
2. Najimov P. A. Folklorliq tekstlerdin tillik ozgashelikleri masalesine // O‘zbek folklori va shevalari tadqiqotlari: amaliyot, metodologiya, yangicha yondashuv: Xalqaro ilmiy-nazariy konferensiyasi materiallari. – Toshkent, 2023. – B. 66–69.
3. Cameron L. Teaching languages to young learners. – Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – 274 p.
4. Pinter A. Teaching young language learners. – 2nd ed. – Oxford: Oxford University Press, 2017. – 216 p.
5. Richards J. C., Rodgers T. S. Approaches and methods in language teaching. – 3rd ed. – Cambridge: Cambridge University Press, 2014. – 420 p.
6. Torres C., Rao K. UDL for language learners. – Wakefield: CAST Professional Publishing, 2019. – 180 p.
7. Мамедова Е. Н. Формирование речевых навыков и умений в процессе обучения английскому языку // Теория и практика современной науки. – 2021. – № 5 (71). – С. 112–115.
8. Маукебаева М. А. Коммуникативный подход в обучении иностранному языку // Вопросы науки и образования. – 2018. – № 7 (19). – С. 148–152.